

Výskyt uhlia pri Podrečanoch

VLADIMÍR HANO

Местонахождение углей при Подречанах

Угленосные слои глинистых туфитов содержит несколько тоненьких прослоек угля и две 1,5 м. мощности слои углистых сланцев. Возраст этих слоев вероятно эгер.

Occurence of coal near Podrečany (Middle Slovakia)

A carbonaceous sequence of clayey tuffite contains several tiny coal seams and two 1.5 m thick layers of coaly shalings. The probable age of the sequence precedes the Egerian stage.

V okrese Lučenec pri Podrečanoch sa pred niekoľkými rokmi vrtom PD-15 v hĺbke od 52 do 75 m zistilo uhľonosné súvrstvie. Tento vrt mal zistiť pokračovanie podrečianskeho magnezitového telesa (A. Abonyi 1974).

Zistené uhľonosné súvrstvie leží diskordantne na paleozoiku južných svahov vrchu Sedem chotárov. V nadloží (od 22 do 52 m) bol prevrtaný egerský slaboslienitý jemne piesčitý íl. Nad ním bola od povrchu až do hĺbky 22 m prevrtaná poľtárska formácia (ruman) v ílovito-piesčitom vývoji.

Uhľonosné súvrstvie sa skladá z dvoch hlavných polôh (mocnosť okolo 1,5 m), v ktorých je uhoľná substancja premiešaná s uhoľným ílom. Obidve polohy, ako aj celý rad tenkých vrstvičiek uhlia sú uložené v ílovitých tuftoch. Tieto horniny tvoria aj priame nadlozie a podlozie uhoľných polôh. Tufty sú jemne piesčité a postihla ich hypergénna premena. Odobrané vzorky zhodnotila D. Kušíková (in A. Abonyi 1974) na bližšie stratigrafické určenie zisteného súvrstvia.

Vzorka z hĺbky 68,5 m obsahovala pyritizované rhabdaminy. Pekné foraminiferové spoločenstvo sa našlo vo vzorke z hĺbky 50–52 m. Bohato boli zastúpené *Bulimina puppoides* (d'Orb.), a *Bolivina antiqua* (d'Orb.). Menej časté boli *Nonion granosum* (d'Orb.), *Almanea osnabruggensis* (Poem.), *Stillostomella consobrina* (d'Orb.). Menej časté, ale stratigraficky dôležité sú: *Rhabdamina carinata* (d'Orb.), *Karrerella acuta* (d'Orb.), *Bolivina plicatula* (Cush.), *Uvigerina* sp., *Dentalina approximata* (Reuss), *Robulus inornatus* (d'Orb.), *Marginulina* sp., *Marginulina subbulata* (Hant.), *Pullenia bulboides* (d'Orb.), *Spaeroidina bulboides* (d'Orb.), *Eponides umbonatus* (Reuss), *Cibicides boueanus* (d'Orb.), *Cibicides pseudoungerianus* (Cush.), *Cibicides dutemplei* (d'Orb.), *Anomalina granosa* (Hant.), *Ceratobulimina contraria* (Reuss), *Epistomina elegans* (d'Orb.), *Rotalia* sp.

Pokračovanie na strane 284

Citovaná fauna je typická pre eger, ale možno usudzovať, že ide do istej miery o oligomiocénne spoločenstvo známe aj z iných lokalít južného Slovenska.

Z hľadiska geologického vývoja možno konštatovať, že vek uhľonosného súvrstvia nebol preukázane dokázaný, pretože odobraté vzorky boli na mikrofaunu sterilné. Nájdený ílovitý tufit je veľmi premenený. O jeho pôvodnom charaktere svedčí iba malé spektrum ťažkých minerálov. Ide najskôr o preplavené ryodacitové tufity, ktoré sú známe aj z iných lokalít z okolia Lučenca. Odtlačky listov nájdené v tufitoch sú ťažko určiteľné. Z fragmentov sa dal určiť iba *Cinnamomum* sp. Jeho prítomnosť poukazuje na veľmi teplú klímu, ktorá sa v období oligocén — miocén predpokladá v tejto oblasti. Rozbor peľu ukázal, že prevládajú listnaté stromy a kry, príp. trávy, ihličnaté sú zastúpené sporadicky.

Tento výskyt uhľonosného súvrstvia na južných svahoch západnej časti Vepra nie je ojedinelý. J. Noszky (1911) v posudku hodnotil geológiu a hydrogeológiu troch vrtoch vyhlbených priamo v Lučenci (tab. 1).

Vo všetkých vrtoch v Lučenci sa zistila pozitívna hladina podzemnej vody. Tzv. Mestská studňa, vyvrtaná v roku 1899, situovaná pri ev. kostole, dáva ešte aj v súčasnosti pitnú minerálnu vodu. Ďalší vrt (z roku 1910) poskytoval vodu Rakottyaiovej továrni. Tretí vrt (II. artézska studňa) slúžil pre potrebu Šternlichtovej továrne.

Tab. 1

Názov horniny	Mestská studňa 1899	Rakottyaiova studňa 1910	Šternlichtova II. artéz. st. 1910
pôda, sutina, návažok	0,0— 2,8 m	0,0— 4,4 m	0,0— 3,2 m
íl, piesčitý íl	2,8—145,0 m	4,4—160,0 m	3,2—150,0 m
tuf s uhlím a krem. sutina	145,0—186,0 m	?	150,0—169,1 m
štrkopiesok	186,0—316,0 m	160,0—321,0 m	169,1—301,3 m
jemný piesok a piesčitý íl	316,0—341,0 m	321,0—346,0 m	301,3—357,4 m
kremitý piesok	341,0—364,0 m	346,0—354,5 m	357,4—386,7 m
piesok a štrk	—	—	368,7—369,8 m
sivočierny fylit	—	—	369,8—392,5 m

Podľa nášho náhľadu súvrstvie ílu a piesčitého ílu v uvedených lučenských vrtoch by mohlo stratigraficky korešpondovať so súvrstviem slaboslienitého až piesčitého ílu vo vrte PD-15. Tuf s uhlím zistený v Mestskej studni (145 až 186 m), ako aj 10 m mocná uhoľná vrstva (150 až 169 m) zistená v II. artézskej studni Šternlichtovej továrni by mohli stratigraficky korešpondovať s uhľonosným súvrstviem vo vrte PD-15 v hĺbke 52 až 75 m.